

dr Estera Lasocińska

AUTOREFERAT

I. Imiona i nazwisko:

Estera Agata Lasocińska
Pracownia Literatury Renesansu i Baroku
Instytut Badań Literackich PAN
ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa

II. Wykształcenie:

1989-1994 – Studia magisterskie na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

1994 – Magister filozofii na podstawie rozprawy: *Editio critica Quaestiones in librum „Praedicamentorum” Aristotelis secundum Benedictum Hesse de Cracovia* (promotor prof. dr hab. Stanisław Wielgus).

1994-1996 – Studia magisterskie na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (w ramach drugiego fakultetu).

1996 – Magister filologii polskiej na podstawie rozprawy: *O „Eklezjastiesie” Stanisława Herakliusza Lubomirskiego – słowo i Słowo* (promotor: prof. dr hab. Adam Karpiński). Praca zyskała wyróżnienie, a jej fragmenty opublikowane zostały w „Pamiętniku Literackim”.

2003 – Doktor doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa na podstawie rozprawy: *Stoickie pojęcie cnoty w poezji polskiej XVII wieku* (promotor: prof. dr hab. Adam Karpiński z IBL PAN; recenzenci: prof. dr hab. Janusz Pelc z Uniwersytetu Warszawskiego i prof. dr hab. Marian Skrzypek z IFiS PAN). Dysertacja wyróżniona przez Radę Naukową IBL PAN i skierowana do druku.

III. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych:

1996 – od 1 października 1996 do 31 grudnia 1996 – młodszy dokumentalista w Pracowni Literatury Renesansu i Baroku IBL PAN.

1997-2003 – asystent w Pracowni Literatury Renesansu i Baroku IBL PAN.

Od 1 lipca 2003 – adiunkt w Pracowni Literatury Renesansu i Baroku IBL PAN.

IV. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuki:

Monografia autorska:

Epikurejska idea szczęścia w literaturze polskiej renesansu i baroku. Od Kallimacha do Potockiego.

Estera Lasocińska, 2014, Seria *Studia Staropolskie. Series Nova*, Wydawnictwo Instytutu Badań Literacki PAN. Recenzenci: dr hab. Tomasz Chachulski, prof. IBL PAN, prof. dr hab. Mirosława Hanusiewicz-Lavallee.

Omówienie celu naukowego pracy:

Wciąż nie do końca rozpoznane pogranicze filozofii i literatury staropolskiej jest obszarem, który od wielu lat przyciąga moją uwagę i inspiruje poszukiwania badawcze. Pierwszym nurtem filozoficznym, którym się zajęłam, był stoicyzm. Poświęcając mu wiele lat studiów, dostrzegłam zjawisko inne, bardziej marginalne niż filozofia stoików, a jednak wyraźnie i w sposób znaczący obecne w dawnej myśli, tj. epikureizm literacki. Zasadniczym celem moich późniejszych prac było więc zbadanie tego zagadnienia, nieomówionego szerzej w literaturze przedmiotu, a efektem rozważań stała się rozprawa *Epikurejska idea szczęścia w literaturze polskiej renesansu i baroku. Od Kallimacha do Potockiego*. Podjęte w niej badania

zmierzały do opisanie epikureizmu literackiego w jego najistotniejszych przejawach. W tym celu przeprowadziłam wnikliwą analizę filologiczną staropolskich tekstów, skupiając się na kategorii rozkoszy (*hedone, voluptas*), która utożsamiana była przez epikurejczyków z najwyższym dobrem i szczęściem, co w dziejach kultury wywoływało szereg burzliwych dyskusji, a jednocześnie stało się ważnym i wciąż niewystarczająco zbadanym źródłem literackich inspiracji. Etyka epikurejska oddziaływała przede wszystkim na dwa sposoby: jako zespół pojęć (obok rozkoszy ważne były pojęcia roztropności, korzyści, umiaru, przyjaźni, bezpieczeństwa, wolności), ale też jako osobowy wzorzec stworzony przez raz wielbionego, a raz krytykowanego Epikura z Samos. Mając to na uwadze, jako materiał do moich badań wybrałam te teksty literackie od wczesnego renesansu po późny barok, w których postać Epikura i wypracowana przez niego metoda filozofowania zostały dokładniej opisane oraz poddane szerszej dyskusji. Moja książka jest więc pracą o recepcji etyki epikurejskiej, o jej znaczeniu, miejscu i roli w piśmiennictwie dawnej Polski, ma też ukazać literacki dialog toczący się wokół stworzonej w starożytnym Ogrodzie idei szczęścia.

Punktem wyjścia rozprawy (*Epikurejska filozofia szczęścia – pojęcia i źródła*) stało się wskazanie antycznych i humanistycznych źródeł epikureizmu oraz precyzyjne określenie wykorzystywanych przez Epikura pojęć moralnych, co w dalszej części pozwoliło wskazać, jak w dziejach przebiegała ich przemiana i jak różnorodnie pojmowano te terminy, traktując epikurejską rozkosz jako przyjemność zmysłową, wolność od cierpienia, spokój i wytchnienie ducha, zadowolenie z pracy oraz szczęście wynikające z przyjacielskich więzi.

Wstępne rozważania o źródłach i wzorcach epikureizmu miały swój ważny cel: dały możliwość uporządkowania pracy ze względu na sposób i zakres wykorzystania źródeł epikurejskich. W pierwszej części rozprawy (*W poszukiwaniu dobra najwyższego. Spadkobiercy antyku*) wybrałam te teksty renesansowych humanistów (Filipa Kallimacha, Jana Dantyszka, Jana Kochanowskiego), w których dostrzec można wyraźny wpływ podstawowych przekazów filozofii epikurejskiej, przede wszystkim poematu *De rerum natura* Lukrecjusza, ale też oryginalnych wypowiedzi Epikura i pierwszych epikurejczyków zachowanych w pismach Cycerona, Seneki, Plutarcha oraz w poezji Horacego. Analizy dokonane w tej części doprowadziły do: wskazania źródeł i początku epikureizmu polskiego symbolicznie wiążanego z przybyciem do Polski Filipa Buonaccorsiego; pokazania, jak w literaturze renesansowej refleksje inspirowane etyką epikurejską łączyły się z rozważaniami z zakresu ontologii i filozofii przyrody wypracowanej w Ogrodzie; przedstawienia literackich związków zachodzących między ideami epikurejskimi a tymi, które zaczerpnięte zostały z

zasobu pojęć filozofii platońskiej, arystotelesowskiej, stoickiej; a przede wszystkim do ukazania przebiegu chrystianizacji epikureizmu. Badania tu podjęte doprowadziły również do odróżnienia epikureizmu literackiego od nurtów podobnych, wywodzących się jednak z innych źródeł: w literaturze była to twórczość Anakreonta czy tradycja pieśni biesiadnej, w filozofii zaś – etyka stoików.

Materiał wykorzystany w drugiej części (*Wizerunki Epikura w polskiej literaturze humanistycznej*) posłużył do opisanie staropolskich przedstawień Epikura, którego obraz znany był dzięki pośrednictwu źródeł średniowiecznych (Jan z Walii, Walter Burleigh) i renesansowych (Leonardo Bruni, Lorenzo Valla, Palingeniusz). W tej części wykazałam, jak idee średniowiecznego i renesansowego humanizmu przekształcane były w tekstach staropolskich (zwłaszcza w *Żywotach filozofów* Marcina Bielskiego, *Wizerunku własnym żywota człowieka poczciwego* Mikołaja Reja, anonimowym *Dyjalogu mięsopustnym*) i jak w dawnej literaturze był traktowany Epikur: jako jaśniejący blaskiem wewnętrznym i zewnętrzną urodą mędrzec, nauczyciel, asceta bądź zupełnie przeciwnie – jako symbol moralnego zła, zwodzący człowieka rozpustnik. W wyniku tych analiz wyłonił się specyficzny rys staropolskiej literatury: zawarte w niej opisy starożytnego mędrca zmierzały do oczyszczenia jego postaci z tradycyjnych zarzutów o niemoralność, co oznacza, że w polskich tekstach mieliśmy do czynienia z jedną z form rehabilitacji Epikura, wyprzedzających tę obronę, którą na szeroką skalę przeprowadził w XVII wieku Pierre Gassendi.

W trzeciej części monografii (*Rozkosze duszy – rozkosze ciała. W stronę epikureizmu sarmackiego*) opisałam epikureizm polskiego baroku na tle przemian, które dokonały się we Francji XVII wieku, gdzie w dyskusji ze starożytnym arystotelizmem, dogmatyzmem Akademii Platońskiej oraz nowożytnymi ideami Kartezjusza kształtowała się nowa interpretacja epikureizmu przedstawiona w pismach Pierre'a Gassendiego. Analizowana tu twórczość pisarzy polskiego baroku (przede wszystkim Hieronima Morsztyna i Wacława Potockiego) pokazała, jak kształtowała się recepcja epikureizmu w tych czasach. Staropolscy pisarze nie sięgali po nowe idee, znacznie oszczędniej niż ich renesansowi poprzednicy korzystali też z dorobku antyku. Polski barok bowiem to czas, gdy epikureizm zyskał nowy wymiar: jego pojęcia, idee były przejmowane za pośrednictwem literackich tekstów polskiego renesansu, zwłaszcza *Wizerunku własnego człowieka poczciwego* i *Żywota człowieka poczciwego* Mikołaja Reja. Sprowadzając na dalszy plan postać i poglądy filozofa z Samos,

staropolscy pisarze korzystali z epikurejskich zapatrywań Mikołaja Reja i z nim prowadzili swoisty dialog.

Tak więc dzieje epikureizmu staropolskiego są historią oddalania się od klasycznych źródeł: twórcy wczesnego renesansu i Kochanowski korzystali z epikurejskiej biblii – *De natura rerum* Lukrecjusza. Bielski, Rej i anonimowy autor *Dyjałogu mięsopustnego* oparli się na wizerunkach Epikura zachowanych w pracach średniowiecznych i renesansowych humanistów. Pisarze-sarmaci sięgnęli po motywy epikurejskie wypracowane w literaturze polskiej XVI wieku.

Podsumowując, podkreślę, że podstawowym osiągnięciem przeprowadzonych w rozprawie analiz jest naszkicowanie obrazu epikureizmu w kulturze dawnej Polski i przedstawienie go na tle jego europejskiej recepcji, wskazanie specyfiki epikureizmu staropolskiego, ale też jego ewolucji, począwszy od wczesnorenesansowych tekstów Kallimacha, a skończywszy na postaci Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, który wprowadził sam do filozofii Ogrodu obszerniej nie nawiązywał, lecz koncepcja duszy i ducha zawarta w jego pismach stała się inspiracją dla literatury czasów saskich i wpłynęła na odnowę myśli epikurejskiej w XVIII wieku.

V. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych:

Moje zainteresowania naukowe od lat koncentrują się wokół dwóch dziedzin: historii filozofii i historii literatury staropolskiej. Zagadnienia łączące te dwie dyscypliny po raz pierwszy pojawiły się w wieńczącej moje studia polonistyczne pracy magisterskiej; jej fragmenty opublikowane w „Pamiętniku Literackim” stanowiły interpretację koncepcji duszy, ducha i natury ludzkiej wpisanej w jeden z poematów Stanisława Herakliusza Lubomirskiego (*O „Eklezjastiesie” Stanisława Herakliusza Lubomirskiego – słowo i Słowo*, zob. zał. 3, sekcja II 1).

Po ukończeniu studiów pojęłam pracę w Instytucie Badań Literackich PAN i tu zajmowałam się trzema dziedzinami: (1) recepcją stoicyzmu, (2) odnową epikureizmu w literaturze staropolskiej oraz (3) edytorstwem tekstów dawnych, dokumentacją i redakcjami prac naukowych.

Stoicyzm:

Pierwszy krąg moich zainteresowań to stoicyzm i neostoicyzm. Badania nad tym nurtem filozoficznym wyniknęły z dostrzeżonej rozległości i różnorodności wpływów starożytnej etyki Zenona z Kition na piśmiennictwo staropolskie. Motywy stoickie obecne w kazaniach, traktatach, programach szkolnych i uniwersyteckich zawładnęły również poezją, którą w pierwszej kolejności się zajmowałam, poświęcając temu tematowi rozprawę doktorską *Stoickie pojęcie cnoty w poezji polskiej XVII wieku*. Dysertacja ta nagrodzona wyróżnieniem Rady Naukowej IBL PAN opublikowana została w serii *Studia Staropolskie. Series nova* pt. „*Cnota sama z mądrością jest naszym żywotem*”. *Stoickie pojęcie cnoty w poezji polskiej XVII wieku* (2003). Stoicyzmowi poświęciłam też studia, artykuły i referaty, w których omówiłam najważniejsze problemy związane z odnową i interpretacją tej antycznej filozofii w literaturze XVII wieku:

W artykule *Problem neostoicyzmu w badaniach nad literaturą XVII wieku w Polsce* (zał. 3, II 12), określiłam, czym jest chrześcijański stoicyzm, zwany ‘neostoicyzmem’ i czym się różni od swego antycznego przodka. Opisałam jego podstawowe założenia i wskazałam najważniejsze ścieżki interpretacji pojęć neostoickich w poezji polskiej XVII wieku.

Jednym z najistotniejszych tematów filozofii stoickiej był ideał mędrca opisywany niejednokrotnie w poezji barokowej. Temu zagadnieniu poświęciłam tekst *Postać Diogenesa i motywy diogeniczne w literaturze XVII wieku* (zał. 3, II 4), przedstawiając krytykę stoickich ideałów uosobiony w postaci Diogenesa z Synopy (przykłady czerpałam z tekstów: Jakuba Baldego, Łukasza i Krzysztofa Opalińskich, Wacława Potockiego, Daniela Naborowskiego, Hieronima Morsztyna, Stanisława Samuela Szemiota i in.).

Z postacią stoickiego mędrca związane były też te moje publikacje, w których przedmiotem analiz stała się twórczość najważniejszego z poetów neostoickich XVII wieku – Stanisława Herakliusza Lubomirskiego. Były to artykuły *Wizerunek mędrca w „Adverbia moralia” Stanisława Herakliusza Lubomirskiego* (zał. 3, II 14) oraz *O pojęciu wielkiego umysłu i cnotie wielkomyślności. Stoicyzm i jego związki z etyką Arystotelesa w literaturze polskiej XVII wieku* (zał. 3, II 3). W obydwu tekstach zajęłam się wizją wybitnej jednostki, której obraz Salomon polski szkicował w swoich dziełach, korzystając przy tym z pojęć z zakresu starożytnej i nowożytnej etyki. Drugi z wymienionych tekstów, *O pojęciu wielkomyślności*, ukazywał poglądy Lubomirskiego na tle rozwiązań wypracowanych w prozie XVII w., tj. w *Przydatkach do Etyki Arystotelesowej* Sebastiana Petrycego z Pilzna i *Monita*

politico-moralia Andrzeja Maksymiliana Fredry. Z Lubomirskim wiązał się też mój debiutancki tekst *Myśl filozoficzna w „Adverbia moralia” St. H. Lubomirskiego* (zał. 3, II 11), w którym zajęłam się motywami antropologii i etyki wpisanymi w poezję Marszałka, podjęłam się też tu próby odpowiedzi na pytanie o filozoficzne źródła idei człowieka oraz koncepcji cnót wpisanej w elogia Lubomirskiego.

W rozprawach i artykułach dotyczących stoicyzmu zajmowałam się również szerzej poezją Wacława Potockiego, który, podobnie jak Lubomirski, wiele czerpał z antycznego systemu wartości. Potocki stał się głównym bohaterem trzech moich tekstów: „*Period XV*” – *stoicyzm łuznińskiego poety* (zał. 3, II 2); *Drwina ze stoicyzmu i stoicyzm drwiący* (zał. 3, II 13) oraz *Dwa oblicza konceptu w wierszach Wacława Potockiego z rękopisu „Smutne zabawy [...] Po utraconych działkach [...]”* (zał. 3, II 15). Pisząc artykuły na ten temat, sięgałam po te utwory podgórskiego poety, które pozwalały przedstawić obfitość i różnorodność wątków stoickich obecnych w jego utworach (Potocki odwoływał się do filozofii Zenona z Kition w różnych praktycznych sytuacjach, tj. wówczas, gdy napominał, wyśmiewał błędy, pocieszał, ale też próbował przedstawić ideał mądrości).

Badania, które podejmo wałam w celu opisan ia staropolskiego stoicyzmu, zostały wsparte stypendiami zagranicznymi. W trakcie dwukrotnego pobytu w Szwecji (Uppsala 2000) i 2001) oraz we Francji (Paryż 2001) mogłam zapoznać się z obcojęzyczną literaturą dotyczącą stoicyzmu europejskiego, co pozwalało mi analizować naszą poezję na tle europejskich osiągnięć – zwłaszcza prac Justusa Lipsjusza. Podczas tych wyjazdów zapoznałam się również z zasobami archiwalnymi tamtych krajów; przede wszystkim z rękopisami i drukami znajdującymi się w Riksarkivet w Sztokholmie, Universitetsbibliotek Carolina Rediviva w Uppsali oraz w Bibliothèque Nationale w Paryżu. Stypendia zagraniczne kształtowały więc również mój warsztat edytora.

W 2000 r. mój dorobek naukowy z zakresu studiów nad stoicyzmem oraz badań edytorskich został nagrodzony Krajowym Stypendium dla Młodych Naukowców Fundacji Nauki Polskiej.

Epikureizm:

Już w trakcie studiów nad stoicyzmem dostrzegłam potrzebę badania epikureizmu – drugiego ważnego nurtu antycznej filozofii obecnego w piśmiennictwie staropolskim. Funkcjonowaniem motywów epikurejskich zajmowałam się jako uczestnik grantu *Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej*. W częściach projektu

kierowanych przez profesorów Alinę Nowicką-Jeżową i Piotra Urbańskiego opracowałam dwie monograficzne rozprawy *Inspiracje epikurejskie w literaturze renesansu, baroku i oświecenie* (zał. 3, II 17) oraz *Recepcja etyki starożytnej w literaturze renesansu, baroku i wczesnego oświecenia* (zał. 3, II 18), dokonując w nich syntezy epikureizmu staropolskiego, ze szczególnym uwzględnieniem wątków antropologicznych i etycznych.

Z badaniami nad epikureizmem, ale też równoległymi nurtami antycznej filozofii, wiązały się inne moje publikacje:

Dwa artykuły dotyczyły zagadnienia przyjaźni. W pierwszym z nich pt. *Antyczna koncepcja przyjaźni i jej obraz w poezji Hieronima Morsztyna* (zał. 3, II 19) zajęłam się kwestią przyjaźni w poezji Hieronima Morsztyna i rozważałam ją na tle teorii epikurejskiej i arystotelesowskiej. W drugim pt. *Starożytne teorie przyjaźni i ich renesans w literackich tekstach dawnej Polski* (zał. 3, II 21) pokazałam, jak koncepcja przyjaźni zawarta w *Etyce nikomachejskiej* Arystotelesa, sentencjach Epikura i *De amicitia* Cyserona oddziaływała na staropolskie rozumienie głębokich więzi.

Z teorią przyjaźni, ale przede wszystkim z chrystianizacją pojęć i wzorów wywodzących się z myśli antycznej zmierzyłam się niedawno, publikując tekst *Uczony i święty. Chrystianizacja wizerunków mędrców dawnych w „Żywotach filozofów” Marcina Bielskiego* (zał. 3, II 7).

W artykule *Arkadia epikurejska* (zał. 3, II 20) zajęłam się z kolei włoską odnową starożytnego epikureizmu, skupiając się na *De voluptate* Lorenza Valli oraz *Zodiacus vitae* Palingeniusza.

Efektom badań nad źródłami, pojęciami oraz wzorami wywodzącymi się z Ogrodu Epikura były również referaty wygłaszane na zebraniach naukowych i konferencjach. Najistotniejsze z nich to: *Źródła staropolskiego epikureizmu* na konferencji „*Oto ksiąg jestem niesyty...*”, Warszawa 2009; *Epikur „Dyalogu mięsopustnego”*, w ramach cyklu *Spotkania staropolskie* 2013; *Religia Epikura w elegiach Jana Kochanowskiego*, na konferencji *Kolokwia staropolskie* 2014; *Rehabilitacje Epikura w polskiej literaturze humanistycznej*, w ramach cyklu *Warszawskie Czwartki Staropolskie*, 2014 (dokładny wykaz zob. zał. 3, III 1-13).

Wskazane prace dotyczące epikureizmu kształtowały mój naukowy warsztat i przygotowywały do przedstawienia szerokiej analizy problemu w opisanej już tu monografii *Epikurejska idea szczęścia w literaturze polskiej renesansu i baroku*. Z tą rozprawą związany był również habilitacyjny grant badawczy – kierowałam nim w latach 2011-2013 (zał. 3, II G 8).

Edytorstwo, redakcje naukowe, prace bibliograficzne:

Odrębną ścieżką mojej działalności naukowej są opracowania tekstów źródłowych, które uznawałam zawsze za niezwykle istotny element warsztatu humanisty. Do pierwszej próby edytorskiej należała praca magisterska pt. *Editio critica Quaestiones in librum „Praedicamentorum” Aristotelis secundum Benedictum Hesse de Cracovia*, która ukoronowała moje studia filozoficzne. Była to edycja krytyczna trzech kwestii komentujących *Kategorie* Arystotelesa (BJ 2037, BJ 2043, BJ 2455) w oparciu o traktat krakowskiego profesora Benedykta Hessego (BJ 1900).

W październiku 1996 r. zostałam zatrudniona w IBL PAN i tu uczestniczyłam w pracach zespołów edytorskich nad wydaniem twórczości polskich pisarzy XVI i XVII wieku. Byłam członkiem trzech edytorskich projektów badawczych: *Biblioteka Pisarzy Staropolskich – 3* (1998-1999); *Stanisław Herakliusz Lubomirski. Dzieła prozą* (1998-2001) oraz *Biblioteka Pisarzy Staropolskich – 5* (2003-2005). Najważniejszym efektem tych prac była przygotowana wspólnie z Ewą J. Głębicą edycja krytyczna: *Andrzej Maksymilian Fredro, Monita politico-moralia*. Prestrogi polityczno-obyczajowe* (zał. 3, II 9), w której samodzielnie opracowałam tekst polski (według przekładu Jana Ignacego Jankowskiego), słownik wyrazów archaicznych, a wspólnie z E.J. Głębicą przygotowałam objaśnienia i wstęp do edycji (E.J. Głębicka opracowała tekst łaciński, przełożyła *Icon ingeniorum* oraz opracowała słownik wyrazów poklasycznych). Pracując w wymienionych grantach badawczych, opublikowałam też artykuły dotyczące dzieła niderlandzkiego filozofa Justusa Lipsjusza tłumaczonego już w końcu XVI w. na język polski: *Politicorum sive civilis doctrinae libri sex” Justusa Lipsjusza – kilka uwag o przekładzie Pawła Szczerbica* oraz *Filozofia moralna w „Politykach pańskich” Justus Lipsjusza* (zał. 3, II 5 i 16). Artykuły te wiążą się z moją wieloletnią pracą nad obszerną i skomplikowaną edycją dzieła Pawła Szczerbica, *Politica pańskie* (1608). Z dokończeniem tego wydania, jak również rozpoczętej

Obok prac interpretacyjnych i związanych z edycjami krytycznymi kilkakrotnie brałam udział w redakcji naukowej tomów będących owocem obrad konferencyjnych. Pierwszym takim opracowaniem był zbiór *Śmiech i łzy w kulturze staropolskiej* (współredakcja z Mirosławą Hanusiewicz i Adamem Karpińskim, zał. 3, II 24); następnie przygotowałam do druku zbiór *Stanisław Herakliusz Lubomirski – twórca i dzieła* (współredakcja z Adamem Karpińskim, zał. 3, II 25). Kolejnym opracowaniem był tom: „*Wszystko tu najdzie, co wy macie w głowie*”. *Świat prozy staropolskiej* (współredakcja z Agnieszką Czechowicz, zał. 3, II 26). Obecnie redaguję obszerną monografię: *Studia o Janie Kochanowskim* (wspólnie z Wiesławem Pawlakiem) – tom, który ma uczcić obchodzoną w zeszłym roku 430 rocznicę śmierci Jana Kochanowskiego.

Kolejnym obszarem moich działań naukowych są prace związane z tworzeniem elektronicznych baz danych. W latach 2008-2009 brałam udział w projekcie *Elektroniczne Archiwum Zabytków Piśmiennictwa polskiego*, prowadząc prace nad dokumentacją zbiorów bibliotek zagranicznych (Niemcy, Francja, Włochy, Anglia). Aktualnie jestem członkiem projektu *Zintegrowana Baza Bibliograficzna e-ZBB IBL PAN (2012-2017)*, zajmując się w nim wprowadzaniem danych z indeksu rękopiśmiennych litterariów staropolskich do bazy e-ZBB IBL PAN.

Popularyzacja osiągnięć nauki:

Równoległe do prac badawczych podejmowałam działania związane z popularyzacją nauki. Od roku 2001 biorę udział w pracach komisji Olimpiady Literatury i Język Polskiego, przygotowując tematy prac konkursowych oraz egzaminując podczas zawodów ogólnopolskich III stopnia.

W latach 1998-2007 współpracowałam z dwoma wydawnictwami edukacyjnymi „Cogito” (1998-2002) i „Stentor” (2003-2007). Na łamach czasopism tam wydawanych opublikowałam kilkadziesiąt artykułów przygotowujących uczniów do nowej matury i studiów na kierunkach humanistycznych. Współpraca z wydawnictwem Stentor zaowocowała wydaniem dwóch podręczników szkolnych mojego autorstwa: *Kamyk filozoficzny* – przeznaczony do nauczania filozofii w szkołach ponadgimnazjalnych (Stentor 2007) oraz wybór tekstów do nauczania języka polskiego *Renesans-Oświecenie. Antologia* (Stentor 2005).

Działalność na rzecz społeczności akademickiej:

Najważniejszym nurtem moich działań dla środowiska akademickiego jest praca na rzecz Stowarzyszenia „Pro Cultura Litteraria”, dzięki tej organizacji bowiem ukazywały się książki w seriach wydawniczych: *Biblioteka Pisarzy Staropolskich* (41 tomów), większość tomów *Biblioteki Pisarzy Polskiego Oświecenia*, a także *Studia Staropolskie. Series Nova*. Prace na rzecz Stowarzyszenia podjęłam w 1996, tj. niemal na samym początku jego istnienia (założone w 1994). Początkowo brałam udział w działaniach tej organizacji jako jeden z członków, od 2000 r. wchodzę w skład Zarządu, sprawując funkcję sekretarza. Z pracami w „Pro Cultura Litteraria” związana jest moja publikacja „*Biblioteka Pisarzy Staropolskich*” i jej twórca (zał. 3, II 6), przedstawiająca historię serii BPS, Stowarzyszenia, a także kresząca sylwetkę założyciela – prof. dr. hab. Adama Karpińskiego.

Podczas pracy w IBL PAN wielokrotnie angażowałam się w organizowanie konferencji i spotkań naukowych. W końcu lat 90. brałam udział w przygotowaniu dwóch konferencji międzynarodowych, był to *Pierwszy Kongres Polonistyki Zagranicznej* (1998, Komitet Nauk o Literaturze Polskiej) oraz *Barok w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej* (1998, Uniwersytet Warszawski, przy współudziale Instytutu Badań Literackich PAN). W latach 2004-2005 uczestniczyłam w organizacji *500 Rocznicy Urodzin Mikołaja Reja*, moje działania na tym polu zaowocował również niewielką publikacją – *Mikołaj Rej, Sentencje o życiu* (wspólnie z E.J. Głębičką, zał. 3, II 10). Z ramienia Instytutu Badań Literackich PAN brałam wielokrotnie udział w organizacji cyklu konferencji *Kolokwia staropolskie*, przygotowując obrady, ale też publikując sprawozdania pokonferencyjne w czasopiśmie „Barok”: *Kolokwia staropolskie: Wiersze Wacława Potockiego – interpretacje*, „Barok” IV/1 (7); *Kolokwia staropolskie: Rękopiśmienna poezja klasztorów żeńskich XVII-XVIII wieku*, „Barok” IV/2 (8), *Kolokwia staropolskie: Między „Psałterzem Dawidowym” (1579) a „Gofredem” (1618) – konteksty intelektualne*, „Barok” V/2 (10).

Miałam swój znaczący wkład w organizację konferencji *Stanisław Herakliusz Lubomirski – nowe badania, nowe interpretacje*, która miała uczcić 300 lat śmierci jednego z najwybitniejszych poetów polskiego baroku. W „Baroku” opublikowałam sprawozdanie: *Stanisław Herakliusz Lubomirski – twórca i dzieła (nowe materiały, nowe interpretacje)*, (wspólnie z Adamem Karpińskim, „Barok” X (20) z. 2).

najwybitniejszych poetów polskiego baroku. W „Baroku” opublikowałam sprawozdanie: *Stanisław Herakliusz Lubomirski – twórca i dzieła (nowe materiały, nowe interpretacje)*, (wspólnie z Adamem Karpińskim, „Barok” X (20) z. 2).

Angażuję się również w koordynację obrad comiesięcznego cyklu *Warszawskie Czwartki Staropolskie*, spotkań, które kilka razy w roku gromadzą uczonych prezentujących wyniki swoich najnowszych badań.

Inne:

Ogłosiłam dwie recenzje książek naukowych: Grzegorz Raubo, *Barokowy świat człowieka. Refleksja antropologiczna w twórczości Stanisława Herakliusza Lubomirskiego* (Poznań 1997), dla czasopisma „Barok” (IV/2 [8] 1997) oraz Mirosława Hanusiewicz, *Pięć stopni miłości* (Warszawa 2004) dla czasopisma „Pamiętnik Literacki” (2008 z. 3). Opracowałam również noty bibliograficzne: *Ewa Jolanta Głębińska (20 marca 1953-20 sierpnia 2008) – wspomnienie*, dla „Pamiętnika Literackiego” (2009 z. 3, wspólnie z Joanną Partyką) oraz *Profesor Adam Karpiński (1952-2011). Nota biograficzna* dla „Baroku” (XVIII (38) z. 2). Opublikowałam również hasło-artykuł *Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk* w prowadzonym przez IBL PAN portalu „Panorama Literatury Polskiej”.

Estue desociu'she